

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

DEFINITIEF RAPPORT VAN BEVINDINGEN
KWALITEITSONDERZOEK BIJ
DE HUIFKAR VOOR SO/VSO/MG ZMLK

Plaats : Enschede
BRIN-nummer : 19LZ
Onderzoek uitgevoerd op : 15 en 17 maart 2011
Rapport vastgesteld te Zwolle op 11 mei 2011

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
2. BEVINDINGEN	7
3. TOEZICHTARRANGEMENT	11

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs voerde op 15 en 17 maart 2011 een onderzoek uit op De Hulffkar, school voor so/vso-mg zmk te Enschede om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs en over de naleving van wet- en regelgeving.

Aanleiding

Uit de risico-analyse kwam niet naar voren dat er risico's en tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijs of in de naleving van wet- en regelgeving. Omdat de inspectie de school in 2007 voor het laatst heeft bezocht, heeft zij echter besloten het kwaliteitsprofiel van de school op basis van een kwaliteitsonderzoek te actualiseren.

Onderzoekopzet

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn, waaronder schoolplan en schoolgids.
- Onderzoek op locatie waarbij de inspectie:
 - schooldocumenten, waaronder handelingsplannen, bestudeerde en beoordeelde;
 - gesprekken voerde met de directie, de commissie voor de begeleiding en de leraren;
 - de onderwijspraktijk observeerde in twaalf groepen.

Aan het eind van het onderzoek heeft de inspectie de uitkomsten van het onderzoek op hoofdlijnen besproken met de bestuurder en de directie.

Uit het waarderingskader heeft de inspectie de kern- en normindicatoren onderzocht.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs 2005. In haar jaarwerkplan verantwoordt de inspectie verder welke wettelijke aspecten zijn onderzocht.

Deze documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften. Daarna volgt een beschouwing waarin de inspectie tekortkomingen toelicht en de schoolontwikkeling waar mogelijk in samenhang beschrijft. Hoofdstuk 3 bevat het toezichtarrangement.

2. BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader (voortgezet) speciaal onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de school de desbetreffende indicator heeft gerealiseerd. De inspectie onderzocht daarnaast of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Systeem van leerlingenzorg	1	2	3	4
3.1 De commissie voor de begeleiding bepaalt de onderwijsrelevante beginsituatie van de leerlingen.				•
3.3 De school stelt een handelingsplan vast in overeenstemming met de ouders.			•	
3.5 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de vorderingen en ontwikkeling van de leerlingen.			•	
3.8 De commissie voor de begeleiding evalueert de uitvoering van het handelingsplan.			•	
Functionaliteit handelingsplanning	1	2	3	4
4.1 De leerinhouden komen overeen met de afspraken in de documenten voor handelingsplanning.			•	
Leerstofaanbod	1	2	3	4
5.1 De school hanteert een leerstofaanbod voor de schoolse vakken.			•	
5.4 Het leerstofaanbod sluit aan op het uitstroomperspectief van de leerlingen.			•	
5.5 Het leerstofaanbod maakt het mogelijk gericht in te spelen op verschillen tussen leerlingen.				•
5.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van sociale cohesie en burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	
Onderwijstijd	1	2	3	4
6.3 De teamleden maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	
6.4 De school stemt de hoeveelheid tijd af op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.			•	

(Ortho)pedagogisch handelen	1	2	3	4
7.2 De teamleden gaan op een respectvolle wijze met de leerlingen om.				•
7.4 De teamleden handhaven de gedragsregels.			•	
7.6 De teamleden stemmen hun (ortho)pedagogisch handelen af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.				•

(Ortho)didactisch handelen	1	2	3	4
8.2 De leraren leggen duidelijk uit.				•
8.4 De leraren stimuleren de leerlingen tot denken.			•	
8.5 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
8.7 De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de onderwijsbehoeften van de leerling.			•	

Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
9.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	
9.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun leerproces, die past bij hun ontwikkelingsniveau.			•	

Schoolklimaat	1	2	3	4
10.1 De school heeft inzicht in de beleving van de sociale veiligheid door leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op school voordoen.			•	
10.2 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.				•
10.3 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op afhandeling van incidenten in en om de school.				•
10.4 De leerlingen en de teamleden voelen zich aantoonbaar veilig op school.				•

Opbrengsten	1	2	3	4	5
11.4 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingen mag worden verwacht.					•

Wet- en regelgeving	ja	nee
De school heeft de vastgestelde schoolgids aan de inspectie toegestuurd (WEC, artikel 27).	•	
De school heeft het vastgestelde schoolplan aan de inspectie toegestuurd (WEC, artikel 27).	•	
De onderwijstijd voldoet aan de wettelijke voorschriften (WEC, artikel 11).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt het onderwijs op De Huifkar voor so/vso/mg zmlk als voldoende. Ten opzichte van het kwaliteitsonderzoek in juni 2007 heeft de school de kwaliteit in grote lijnen weten te behouden. De inspectie is overigens nu strenger in haar beoordeling mede gelet op de komst van de Kwaliteitswet en het nieuwe waarderingskader (voorzien in augustus 2012). Het systeem van leerlingenzorg is bepalend voor het oordeel van de Inspectie. Alle vier normindicatoren beoordeelt de inspectie evenals in 2007 als voldoende en één zelfs als goed. De aspecten van het onderwijsleerproces beoordeelde de inspectie op een aantal indicatoren toen als 'goed' en ook nu krijgt de school daarvoor in het algemeen dezelfde waardering. Het schoolklimaat is evenals in 2007 voldoende ondersteunend voor leerlingen en teamleden. De systematische kwaliteitszorg is nu niet onderzocht omdat deze in 2007 voldoende was.

Toelichting

Systeem van leerlingenzorg, functionaliteit van de handelingsplanning en opbrengsten

De kwaliteit van de handelingsplanning is sinds het kwaliteitsonderzoek van juni 2007 op peil gebleven. De beginsituatie, de eerste normindicator (3.1), is goed omdat deze helder en overzichtelijk, per vak in de plannen is opgenomen. De leraren maken op basis daarvan een planning van de onderwijsdoelen voor de komende planperiode. De planning voor de langere termijn, in de vorm van een ontwikkelingsperspectief, is nog niet in de individuele Plannen van Aanpak voor het so opgenomen. In het vso maken de Transitieplannen al wel melding van het uitstroomperspectief. De tweede normindicator (3.3) betreft de aanwezigheid van handelingsplannen en de overeenstemming daarover met de ouders. Deze indicator beoordeelt de inspectie als voldoende. Voor alle leerlingen zijn er handelingsplannen die in overeenstemming met de ouders tot stand zijn gekomen. De inhoud van de handelingsplannen is voldoende sturend voor het onderwijs dat de leerling krijgt aangeboden. De hoeveelheid tekst bemoeilijkt in een aantal gevallen de focus op het uiteindelijke doel, waardoor sommige leraren een overzicht per leerling van de reeds beheerste en de nog te realiseren doelen per vakgebied maken. De school volgt de ontwikkeling en de vorderingen van de leerlingen waar mogelijk met methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen en met behulp van observatie-instrumenten. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling is er nog geen gestandaardiseerd instrument in gebruik. De school brengt daarnaast de ontwikkeling aan de hand van de leerlijnen in het digitale leerlingvolgsysteem in beeld. Het portfolio als onderdeel van het leerlingvolgsysteem geeft ook aan de leerling zelf een helder beeld van het bereikte niveau van kennis, vaardigheden en houding. De inspectie beoordeelt deze indicator (3.5) met een voldoende. De evaluatie van de handelingsplannen (indicator 3.8) door de cvb is eveneens voldoende. De evaluatie is overzichtelijk en gerelateerd aan de beginsituatie en de smart geformuleerde doelen. De nieuwe plannen zijn hier voldoende op gebaseerd. De analyse van bevorderende en belemmerende factoren door de cvb kan de school nog beter zichtbaar uitvoeren. De afspraken over wanneer, met behulp waarvan en met wie de evaluatie plaats vindt, is wel vastgelegd, maar staat niet in de handelingsplannen zelf. De functionaliteit van de handelingsplannen beoordeelt de inspectie als voldoende. De doelen zijn voldoende concreet, want deze zijn afgeleid van de leerlijnen en de leerinhouden zijn helder. De groepsplannen, zowel pedagogisch als didactisch, en de overige documenten om overzicht op de te bereiken doelen per leerling te houden, maken de planlast fors. De school is voornemens zich hierin te beperken met de komst van het nieuw in te voeren leerlingvolgsysteem. Dat biedt mogelijkheden beknopte plannen rechtstreeks uit het systeem te halen.

De resultaten van de leerlingen kan de inspectie nu nog niet beoordelen. Daarvoor zijn nog geen criteria beschikbaar. De school beschikt wel over instroomgegevens en een daarop afgestemde prognose van de uitstroom. Ook houdt de school bij wat de daadwerkelijke uitstroom is geweest.

Onderwijspraktijk en schoolklimaat

Op deze aspecten is de school ten opzichte van het vorige kwaliteitsonderzoek ongeveer gelijk gebleven. De school maakt gebruik van methoden die voldoen aan de kerndoelen, van zelf ontwikkelde leerlijnen in het so en het vso en biedt leerlingen voor wie dat wenselijk is onderwijs in speciale structuurgroepen. Samen met een zorginstelling is er een groep so/mg gestart waarvoor de school ook eigen leerlijnen hanteert. Voor de leerlingen uit de verschillende so groepen met een autisme stoornis is er een speciale auti-klas, waar de leerlingen gedurende een aantal uren per week onderwijs ontvangen. Momenteel vindt er oriëntatie plaats op de komende wettelijke kerndoelen voor het vso. De school beschikt over een beredeneerd aanbod gebaseerd op de uitstroomprofielen van de leerlingen. De leerlingen zijn in groepen ingedeeld, gebaseerd op de uitstroommogelijkheden. De teamleden instrueren en begeleiden de leerlingen in (niveau)groepen. Het leerstofaanbod in so en vso is rijk en gevarieerd. De teamleden benutten de mogelijkheden om daarmee te differentiëren dan ook volop. De school bevordert de zelfstandigheid van de leerlingen door daarvoor afspraken te hanteren zowel in so als vso. Deze zelfstandigheid met afspraken over hulp vragen en uitgestelde aandacht komen uiteindelijk ook in taakbrieven en in de verkiezing van een leerlingenraad tot uitdrukking.

De onderwijstijd benut de school voldoende doelmatig (indicator 6.3). De tijd die de leerlingen besteden aan bijvoorbeeld fruit eten en ranja drinken blijft een aandachtspunt: het lijkt soms teveel een pauzeactiviteit. Differentiatie in leertijd vindt plaats, alleen de evaluatie daarvan is niet zichtbaar in de handelingsplannen.

De dagplanningen die in een format op schoolniveau (in het so) worden ingevuld, bevorderen het planmatig handelen. Deze manier van werken gebeurt niet eenduidig: er zijn ook leraren die deze formats slechts summier of achteraf invullen. De school kan zich verder verbeteren als ze niet alleen de roosters van activiteiten voor de leerlingen vult, maar ook plant welke activiteiten teamleden uitvoeren. Daarmee maakt zij ook mogelijk dat de verschillende activiteiten, de leertijd, de aanpak etc. geëvalueerd kunnen worden.

Het onderwijs in de groepen kenmerkt zich door een (ortho)pedagogisch en een (ortho)didactisch klimaat van voldoende tot goed niveau. Er zijn echter verschillen. Het instructiegedrag van de leraren is een belangrijk aandachtspunt in de school en de leraren hebben daarvoor de beschikking over een instructiewijzer. Thema's daarbinnen zijn bijvoorbeeld 'het directe instructie model' en 'effectieve leertijd'. De interne begeleiders observeren lessen en bieden begeleiding indien gewenst. Collegiale consultatie om het niveau van het (ortho)pedagogisch en (ortho)didactisch handelen nog meer af te stemmen en waar mogelijk op een hoger plan te brengen is ook mogelijk.

Het schoolklimaat is evenals tijdens het vorige onderzoek ondersteunend voor leerlingen en teamleden. Het schoolgebouw (so) en de inrichting daarvan bevorderen het gevoel van veiligheid van zowel leerlingen als teamleden. Voor het vso staat de verhuizing naar een nieuw schoolgebouw begin schooljaar 2011-2012 in de planning. De afspraken over en handhaving van basisregels, schoolregels en pleinregels als onderdeel van het veiligheidsbeleid en de onderlinge steun bij calamiteiten maken de school tot een hele veilige omgeving voor leerlingen en teamleden. De aandacht voor dit onderwerp blijkt ook uit de regelmatige agendering ervan op de vergaderingen.

Door de afname van tevredenheidsmetingen heeft de school inzicht in de sociale veiligheidsbeleving.

3. TOEZICHTARRANGEMENT

Geen belangrijke tekortkomingen in de onderwijskwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan De Huifkar so/vso/mg zmlk het **basisarrangement** toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en, eventueel, een onderzoek in het kader van een thema.

De inspectie heeft bij dit onderzoek geen tekortkomingen in de naleving van de wettelijke voorschriften vastgesteld.

